

Latvijas SOS

Bērnu ciematu asociācijas

STRATĒGIJA

2024 - 2026

Oktobris 2023

Photo by Aramudi on unsplash

SOS CHILDREN'S
VILLAGES

Organizācijas stratēģija
2024-2026 (3 gadi)

Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija

Rīga, 2023.gada oktobris

KOPSAVILKUMS

☐	(Kādas ir lielākās paredzamās pārmaiņas asociācijas stratēģiskajā virzienā? Iekļaujiet šīs stratēģijas periodu — sākuma un beigu gadu, 3–5 gadu garumā) Nemot vērā 25 gadu pieredzi, secinām, ka organizācijas attīstība iet pareizā virzībā, ir daudz sasniegumu, ko, ņemot vērā izaicinājumus, ir nepieciešams saglabāt, noturēt un vēl vairāk attīstīt. Kā jauns fokuss parādās mentālās veselības problēmas bērnu un jauniešu vidū, kā arī bērni ar uzvedības traucējumiem. Nākotnē liels izaicinājums būs SOS ģimeņu integrēšana un ciematu infrastruktūras transformācija..
☐	[KĀDUS rezultātus organizācija vēlas sasniegt un līdz kuram laikam? (iekļaujiet stratēģijas perioda beigas) Mūs stratēģija līdz 2026. gadam ir esošo pakalpojumu nodrošināšana un dažu jaunu pakalpojumu ieviešana, saglabājot finanšu stabilitāti. Turpinām sniegt kvalitatīvus un bērna vajadzībām atbilstošus pakalpojumus, esam uzticami partneri valstij un pašvaldībām pakalpojumu nodrošināšanas un bērnu interešu aizstāvības jomā. Asociācijai ir stabils finansējums, ko nodrošina valsts un pašvaldības, kā arī ziedotāju atbalsts.
☐	[KĀ organizācija risinās vajadzības?] Turpinām un paplašinām alternatīvās aprūpes pakalpojumus: SOS ģimenes aprūpes modelī, atbalstam audžuģimenes, aizbildņus un adoptētājus, turpinām sniegt atbalstu ģimenēm ar bērniem ģimenes stiprināšanas un prevences pakalpojumos, īpaši bērniem ar uzvedības traucējumiem un atkarības problēmām, sadarbībā ar vietējām pašvaldībām, īpašu uzmanību plānojam pievērst jauniešu sagatavošanai patstāvīgai dzīvei un pēcaprūpei. Fokuss ir uz pakalpojumu kvalitāti un rezultātu mērīšanu, izvērtējumu.
☐	[KĀDAS ir organizācijas identificētās un prioritārās vajadzības?] Bērnu skaits, kuriem nepieciešama alternatīvā aprūpe, nesamazinās, trūkst atbalsta pakalpojumu, ģimenēm ar bērniem un pašvaldībām ir ierobežotas iespējas tos nodrošināt, augsts nabadzības līmenis valstī. Mentālās veselības traucējumi bērnu un jauniešu vidē pieaug, turpinās vardarbības izplatība.

ĀRĒJIE APSTĀKĻI

Kas ir mērķa grupa un kādas ir tās īpatnības jūsu valstī? Latvijas SOS bērnu ciematu mērķa grupa ir: - Bērni, kuri zaudējuši vai kuriem ir risks zaudēt vecāku aprūpi. - Jaunieši līdz 24 gadiem ārpusģimenes aprūpē. Jaunieši savās izcelsmes ģimenēs, kuriem sniedzam atbalstu pēc 18 gadiem patstāvīgas dzīves uzsākšanā. - Bērni un jaunieši ar uzvedības problēmām un atkarībām, citām mentālās veselības problēmām Organizācijas ārējo vidi raksturo šādi posmi: - Līdz ar Latvijas attīstību pēdējos gados jautājumi par iedzīvotāju labklājību un kvalitatīvu dzīvi tiek risināti lēni vai vispār nav tikuši risināti. Trūka mērķtiecīgas politikas, kas atbalstītu ekonomiski mazāk aizsargātās grupas to spējā kļūt par pašpietiekamiem sabiedrības locekļiem un veiksmīgi iekļauties ekonomiskajā attīstībā. Šobrīd sabiedrībā sastopams naratīvs par darbaspēka ieviešanu Latvijā, tomēr svarīgi atzīmēt, ka, sniedzot kvalitatīvu atbalstu esošajām mazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām, tas sekmētu valsts kopējo attīstību nākotnē (izglītība un profesionālā apmācība, pārkvalifikācija, ēnu ekonomikas mazināšana u.c.). Asociācija redz, ka ir savlaicīgi jāveido un jāizstrādā preventīvie pasākumi, laikus jāsniedz palīdzība ģimenēm, kurās problēmas ir tikko radušās. - Latvija piedzīvo ekonomikas stagnāciju. Inflācija ir tuvu 2%, tomēr, saglabājoties augstajām Eiropas Centrālās bankas noteiktajām procentu likmēm, augstā naudas cena bremzē ekonomiku. Straujāka ekonomikas atveseļošanās tiek prognozēta 2024. gada pavasarī, kad gaidāma ECB procentu likmju samazināšana. Swedbank Latvia prognozē, ka pēc 0,4% krituma 2023. gadā, Latvijas IKP pieaugs tikai par 1,4% un 2,5% attiecīgi 2024. un 2025. gadā (2023) ¹. Latvija pēc iekšzemes kopprodukta ir ES valstu pēdējā desmitniekā, krietni atpaliekot no Igaunijas un Lietuvas. - Lai gan nabadzības riska līmenis salīdzinājumā ar 2021. gadu ir samazinājies, tas joprojām ir salīdzinoši augsts. Bērni ģimenēs, kuras cieš no nabadzības: Centrālās statistikas pārvaldes (CSP ²) 2022. gadā veiktā ikgadējā apsekojuma dati liecina, ka 418 tūkst. cilvēku jeb 22,5 % Latvijas iedzīvotāju bija pakļauti nabadzības riskam. Īpašs risks māsaimniecībām, kurās ir viens pieaugušais ar bērniem (37%). Bērnu (vecumā no 0 līdz 17 gadiem) nabadzības riska līmenis ir 24,7%. Nabadzības sliekšnis - 513 eiro. Nabadzības risks pieauga 18-24 gadus veciem jauniešiem un ģimenēm, kurās ir divi pieaugušie un viens bērns. Saskaņā ar EUROSTAT datiem gandrīz 20% bērnu ir pakļauti nabadzības un sociālās atstumtības riskam.

¹ <https://www.swedbank-research.com/latvian/ekonomikasapskats/2023/q3/index.csp>

² <https://stat.gov.lv/en/statistics-themes/population/population/publications-and-infographics/10938-children-latvia-2022>

- Vardarbības izplatība turpinās. Tas skar bērnus gan ģimenē, gan sabiedrībā kopumā. Vairāk nekā trešā daļa Latvijas iedzīvotāju vecumā no 18 līdz 74 gadiem norādīja, ka ir piedzīvojuši vardarbību bērnībā; saskaņā ar Rīgas Stradiņa universitātes pētījumu 40,2% skolēnu pēdējo mēnešu laikā vismaz vienu reizi ir cietuši no iebiedēšanas.^(2023³) 36,4% skolēnu ir piedzīvojuši nepatīkamas piezīmes vai apsaukšanu sava ķermeņa vai seksualitātes dēļ. Tāpat 34% respondentu teica, ka viņi paši ir nodarījuši pāri citiem bērniem vismaz vienu reizi pēdējo mēnešu laikā. Izplatīts ir arī kiberhuligānisms. Pētījums atklāj, ka 21,8% skolēnu ir bijuši kiberhuligānisma upuri. Visticamāk, ka kiberhuligānisms ir vērst uz bērniem, kuri jau ir piedzīvojuši tradicionālo iebiedēšanu skolā. Izglītības un sociālajām sistēmām ir ierobežotas spējas un spējas savlaicīgi novērst vardarbību.
- 2022. gada sākumā Latvijā dzīvoja 1 miljons 876 tūkstoši iedzīvotāju, no kuriem 357 tūkstoši jeb 19,0% bija bērni vecumā līdz 17 gadiem. Joprojām trūkst kvalitatīvu, pieejamu un atbalstošu pakalpojumu ģimenēm ar bērniem. Bērni joprojām tiek šķirti no viņu izcelsmes ģimenēm. Mūsu 2019.gadā prognoze, ka līdz 2022.gadam mūsu aprūpes pakalpojums vairs nebūs pieprasīts, nepiepildījās. Saskaņā ar pārskatiem (CSP⁴), 2022.gadā ārpusģimenes aprūpē bija 5798 bērni (jeb ~1,6% no visiem Latvijā dzīvojošajiem bērniem), no tiem: 1476 bērni jeb 25,5% audžuģimenēs, 3795 bērni jeb 65,5% aizbildņu ģimenēs, institūcijās 627 bērni jeb 10%. Turklāt dati liecina, ka nepieciešamība pēc institucionālās aprūpes saglabājas: 9,5% no valsts audžuģimenēs ievietotajiem bērniem tika izņemti no šīm ģimenēm un ievietoti institūcijās. Katru gadu valstī samazinās audžuģimeņu skaits (2022.gada sākumā - 752 audžuģimenes, 2022.gada beigās - 560⁵⁵). Turklāt institūcijās ievietoti 4,3% bērnu, kuri dzīvoja pie aizbildņiem. 52,4% aizbildņi ir vecvecāki. Tas saskan ar mūsu darbinieku novērojumiem par bērniem, kas regulāri tiek piedāvāti uzņemšanai SOS ģimenēs, ko mēs nevaram nodrošināt.
- Valsts un pašvaldību iespējas attīstīt nepieciešamos atbalsta pakalpojumus ģimenēm ar bērniem ir ierobežotas ekonomisku iemeslu, kā arī kvalificētu speciālistu trūkuma dēļ. Sociālie pakalpojumi joprojām ir vietējo pašvaldību pārziņā, kas rada diskrimināciju starp dažādiem reģioniem sociālo pakalpojumu sniegšanā. Piemēram, lielajās pilsētās ir lielāks iedzīvotāju skaits. Turpretim attālākos novados iedzīvotāju skaits ir salīdzinoši mazāks. Tas rada situāciju, ka pašvaldību ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ar katru gadu samazinās.
- Prevence bērnu un ģimeņu jomā nav noteikta ne politiskajos dokumentos, ne normatīvajā regulējumā. Diskusijas par nepieciešamību definēt prevenci ir uzvirtojušas tikai pēdējos gados. Asociācija, sadarbojoties ar valsts institūcijām un NVO, kas strādā ar bērniem sociālajā, izglītības un veselības jomā, aktīvi iestājas, lai prevenci iekļautu valsts politikas dokumentos un varētu attīstīt dažādus preventīvos pakalpojumus. Ceram, ka kopīgs darbs ar citām NVO novedīs pie tā, lai prevence tiktu iekļauta politikas dokumentos un izvirzīta par vienu no prioritātēm, lai primārās un sekundārās prevences dienesti var nodrošināt pakalpojumus ģimenēm ar bērniem.
- Kritiskā situācijā nonākušu bērnu un jauniešu garīgā veselība. Atbilstošu atbalsta pakalpojumu trūkums pusaudžiem - gan ģimenēs dzīvojošajiem, gan no vecākiem šķirtajiem. Pandēmija ir izraisījusi tehnoloģiju patēriņa pieaugumu, kā rezultātā ir pasliktinājusies pusaudžu un jauniešu garīgā veselība, socializācijas prasmes. Psihologu organizācijas brīdina par ievērojamu skaitu bērnu, kuriem nepieciešams psiholoģiskais atbalsts, jo viņi nevar apmeklēt skolu, piedalīties mācību procesā un citās sociālās aktivitātēs.
- Iekļaujoša izglītība praksē nedarbojas, trūkst risinājumu bērniem ar uzvedības grūtībām vai īpašām vajadzībām.
- Ukrainas kara izraisītās krīzes rezultātā tiek palielināts finansiālais slogs sociālajiem dienestiem, ukraiņu ģimenēm ar bērniem pievienojoties Latvijas sociālā atbalsta sistēmai.

Kādas ir viņu esošās vajadzības un, ja nepieciešams, kā un kāpēc paredzams, ka mērķa grupas vajadzības mainīsies turpmākajos gados?

- No ģimenēm šķirto bērnu skaits nemazinās. Redzam, ka nepieciešamība pēc institucionālās aprūpes bērniem saglabāsies arī turpmākajos gados.
- Audžuģimeņu skaits valstī nepalielinās. Liela daļa no ģimenēm izņemto bērnu dzīvo pie aizbildņiem. Valsts atbalsts aizbildņiem šobrīd ir viszemākais. Ir jāturpina attīstīt darbs ar uzņemošajām ģimenēm (audžvecākiem, adoptētājiem un aizbildņiem), lai pēc iespējas lielākam skaitam bērnu būtu iespēja dzīvot ģimenēs.
- Saglabājas nepieciešamība pēc ģimenes stiprināšanas pakalpojumiem. Nav rādītāju, kas liecinātu, ka pastāv pakalpojumi, lai savlaicīgi identificētu un atbalstītu bērnus ar uzvedības traucējumiem un citām garīgās veselības problēmām. Pašvaldības un valsts apzinās situāciju un meklē risinājumus pakalpojumu attīstībai. Bērniem un jauniešiem nepieciešams savlaicīgs veselības atbalsts, kvalitatīvs psihoemocionālais atbalsts, programmas, lai iesaistītu viņus jēgpilnās aktivitātēs, un nevardarbīgas saskarsmes prasmju attīstīšana, personiskā potenciāla un pašapziņas attīstība. Sniedzot sociālā darba pakalpojumus disfunkcionālām ģimenēm, redzam, ka daudzos gadījumos nevaram saņiegt apmierinošu vecāku funkcionēšanas līmeni. Mūsu novērojumi liecina, ka jauniešiem, kuri aug šādās ģimenēs, ir jāpalīdz uzsākt patstāvīgu dzīvi un izkļūt no disfunkcionālās vides.

³ <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/23.10.2023-petijums-latvijas-skolas-vairak-neka-40-skolenu-saskaras-ar-sistemisku-vardarbibu.a528792/>

⁴ <https://stat.gov.lv/en/statistics-themes/population/population/publications-and-infographics/10938-children-latvia-2022>

⁵ <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/soc-aizsardziba-veseliba/aizgadniba-arpusgimenes-aprupe/tabulas/aag030>

- Nodrošinot ģimeņu stiprināšanas pakalpojumus ne tikai Latvijas galvaspilsētā, bet arī attālākajos Latvijas reģionos, esam nonākuši pie secinājuma, ka šobrīd pakalpojumi ir pieejami tikai rajonu centros. Attālākos reģionos pakalpojumi ir mazāk pieejami, jo trūkst transporta un kvalificētu speciālistu. Tāpēc nepieciešams izstrādāt pēc iespējas vairāk personalizētu un mobilo pakalpojumu ģimenēm ar bērniem. Izglītības sistēmas un sociālās jomas speciālistiem nepieciešams atbalsts vardarbības mazināšanas situāciju risināšanā, nevardarbīgas saskarsmes, konfliktu risināšanas prasmju attīstīšanā un drošas vides radīšanā bērniem ģimenē un sabiedrībā. Mēs redzam, ka ir vajadzīgas preventīvas darbības, lai atbalstītu pirmsskolas iestādes, pamanot agrīnas pazīmes bērnu uzvedībā, kas var liecināt par nepieciešamību pēc atbalsta ģimeneis. Mēs palīdzam ģimenēm sēru situācijās un vecākiem ar jaundzimušajiem, lai nodrošinātu, ka bērniem ģimenē veidojas drošas un atbalstošas attiecības.

Kuras no mērķa grupas vajadzībām pietiekami neapmierina citas ieinteresētās puses (valdība, kopienas, citas organizācijas utt.) un kuras risināt ir spējīgi SOS bērnu ciemati?

Sniedzot pakalpojumus bērniem un jauniešiem, atsauksmes, ko saņemam no bērniem un ģimenēm, kā arī sadarbības partneriem (valsts un pašvaldībām), liecina, ka palīdzība un atbalsts ir bijis efektīvs un atbilst viņu vajadzībām. Kopumā mūsu stiprās puses ir:

- Spēja savlaicīgi un elastīgi sniegt nepieciešamo atbalstu atbilstoši bērnu vajadzībām, dažādu resursu pieejamība, t.i., psihosociāls un izglītojošs atbalsts, kvalificēti speciālisti, materiālie resursi palīdz bērniem attīstīt savu potenciālu (dažādas terapijas vai mācību iespējas, vai atbalsts karjeras uzsākšanai utt.).
- Zināšanas, resursi (finanses un cilvēkresursi), veiksmīgas partnerības, kā arī elastīga organizatoriskā struktūra, lai izstrādātu un izmēģinātu novatoriskus pakalpojumus un programmas; tas ļauj ātrāk reaģēt uz vajadzībām, ar kurām saskaramies, strādājot ar dažādām mērķa grupām (piem., jauns pakalpojums bērniem ar uzvedības problēmām).
- Laba reputācija starp sadarbības partneriem valsts un sabiedriskajā sektorā palīdz mums aizstāvēt mūsu bērnu un jauniešu intereses un vajadzības. Runa ir par mērķtiecīgu pakalpojumu trūkumu konkrētām bērnu grupām (t.i., bērniem ar smagu vielu atkarību, bērniem ar uzvedības traucējumiem) un par sociālās sistēmas nepilnībām kopumā.
- Lai sniegtu nepieciešamo atbalstu nabadzībā dzīvojošiem bērniem, veicam sociālo darbu ar bērnu vecākiem līdzvērtīgu valsts noteiktajam sociālā gadījuma vadības procesam. Ar mūsu līdzekļu piesaistes projektu palīdzību varam nodrošināt materiālos resursus, kā arī iespēju kvalitatīvi pavadīt laiku dažādās aktivitātēs bērniem, kuri dzīvo nabadzībā.
- Lai gan deinstitucionalizācijas process Latvijā ir noslēguma fāzē, joprojām nav skaidras alternatīvās aprūpes pakalpojumu terminoloģijas un apraksta. SOS ģimenes modeļa aprūpe joprojām tiek saukta par "institucionālo aprūpi", tāpat kā visa veida aprūpe stacionārā, lai gan SOS ģimenes modeļa aprūpei ir raksturīga ģimeniska vide un tā ir tuvāka bērnu vajadzībām. SOS ģimenei līdzīgus aprūpes pakalpojumus novērtē gan bērni, gan mūsu sadarbības partneri pašvaldībās. Pēdējos gados vērojama tendence, ka SOS ģimenē vai mazo grupu mājās tiek uzņemti bērni, kuri netiek uzņemti audžuģimenēs.
- Pēdējos gados Latvijā ir izveidota atbalsta sistēma audžuvečākiem, adoptētājiem un likumīgajiem aizbildņiem (ko sauc arī par uzņemošajām ģimenēm). Asociācija aktīvi līdzdarbojusies audžuģimeņu atbalsta sistēmas izveidē valstī, ieviešot apmācību programmu un atbalsta sistēmu "PRIDE" jeb latviski "AIRI vecākiem"⁶. PRIDE programmā minētās audžuvečāku kompetences šobrīd ir nostiprinātas nacionālajā audžuvečāku novērtēšanas metodoloģijā. Šobrīd valstī ir izveidota atbalsta sistēma, kurā sākotnējo apmācību un izvērtēšanu, tālākāpmācību, specializāciju un attīstību nodrošina nevalstiskais sektors un to finansē valsts. Šobrīd biedrība ir nozīmīgs pakalpojumu sniedzējs audžuģimenēm, adoptētājiem un likumīgajiem aizbildņiem (SOS atbalsta centrā "AIRI vecākiem" atbalstu saņem 20% valsts audžuvečāku). Turklāt aizbildņi Latvijā saņem vismazāko valsts finansēto atbalstu, lai gan lielākā daļa alternatīvajā aprūpē esošo bērnu dzīvo pie aizbildņiem, pārsvarā radniekiem. Šīm ģimenēm īpaši nepieciešams atbalsts, kas līdzvērtīgs audžuģimeņu atbalstam. Bieži Asociācija Latvijā aizbildņiem sniedz papildus sociālā darbinieka konsultācijas un citus nepieciešamos pakalpojumus, kurus nesniedz citi atbalsta centri.
- Pēdējos gados valstī tiek aktualizēts jautājums par jauniešu iespējām pēc pilngadības sasniegšanas veiksmīgi uzsākt patstāvīgu dzīvi. Mūsu pieredze liecina, ka bērniem gan audžuģimenēs, gan ģimeņu stiprināšanas pakalpojumos, gan ģimenes modeļa aprūpē nepieciešama sistēmiskāka pieeja atbalstā, piemēram, strukturēta un pieejama informācija, atbalsta persona konsultācijām, iespēja apgūt praktiskas sadzīves iemaņas, dzīvesvietas jautājumi, prasmes atrast darbu utt. Kopš dibināšanas biedrība sniedz jauniešiem, kuri dzīvo SOS ģimenes aprūpē, atbalstu līdz 24 gadu vecumam. Pateicoties veiksmīgajam interešu aizstāvības darbam, sākot ar 2024.gadu, valsts turpinās sniegt atbalstu al-

⁶ "PRIDE" jeb "AIRI vecākiem" ir labi izstrādāta un metodiski pamatota apmācību programma audžuvečākiem, ko izmanto arī Asociācijas SOS mammas. To apgūst arī sociālie darbinieki, pedagogi un jaunatnes darbinieki. Tā balstās uz specifiskām kompetencēm (zināšanām un prasmēm), kas nepieciešamas, lai audžuvečāki spētu aprūpēt bez vecāku gādības palikušos bērnus atbilstoši viņu īpašajām vajadzībām. Programma tika izstrādāta ASV 90. gadu sākumā. Starptautiskajā vidē to atpazīst ar angļu nosaukumu "PRIDE" (saīsinājums no angļu valodas vārdiem *Parent Resources for Information, Development and Education*). Mūsu biedrība iegādājās šo programmu 2014. gadā un turpmākajos gados veica programmas aprobāciju Latvijā starptautiski atzīta PRIDE programmas trenera Roba Van Page vadībā. Latviešu valodā programmas nosaukums tiek tulkots kā "AIRI vecākiem" jeb: A - Attīstība; I - Informācija; R - Resursi; I - Izglītība vecākiem.

ternatīvajā aprūpē esošiem bērniem arī pēc 18 gadu vecuma (līdz 24 gadiem). No otras puses, mēs stratēģiski strādāsim pie iniciatīvu un pakalpojumu izstrādes, lai labāk atbalstītu jauniešus, kuriem ir nepieciešams uzsākt patstāvīgu dzīvi pēc 18 gadu vecuma neatkarīgi no atbalsta programmas, kurā jaunieši atrodas.

- Valsts veselības aprūpes sistēma jau vairākus gadus pēc kārtas piedzīvo krīzi, trūkst veselības aprūpes speciālistu. Medicīniskie pakalpojumi laikus nav pieejami. Tas ietekmē arī to bērnu un jauniešu garīgo veselību, kuriem mēs sniedzam atbalstu. Vēl vairāk redzam, ka bērniem, kuri atpaliek no izglītības programmām, tiek noteiktas neatbilstošas diagnozes nevis medicīnisku iemeslu dēļ, bet gan neefektīvas izglītības sistēmas rezultātā. Izglītības jomā vērojama pedagogu skaita samazināšanās, sarūk sistēmiska pieeja izglītības sistēmas attīstībai kā tādai. Tas ietekmē mūsu bērnu un jauniešu dzīves kvalitāti, skolu sistēmā sākas segregācija, izglītības sistēma nespēj tikt galā ar bērniem ar uzvedības problēmām. Savos pakalpojumos piedāvājam speciālistus garīgās veselības atbalstam bērnus un jauniešus un viņu vecākus. Iespēju robežās biedrība nodrošina savlaicīgu veselības aprūpes speciālistu pieejamību gan akūtos gadījumos, gan profilaktiski. Kā papildu resursu plānojam tuvākajā nākotnē ieviest par traumu informētas aprūpes pieeju. Mēs plānojam dažādot un specializēt savus pakalpojumus, lai precīzāk reaģētu uz vajadzībām.
- Reaģējot uz vardarbības izplatību sabiedrībā, īstenojam preventīvo programmu pirmsskolas izglītības iestādēs - Bērniem draudzīgs un drošs bērnudārzs. Ģimenes stiprināšanas jomā veicam sociālo darbu ģimenēs, sniedzot terapeitisko palīdzību, izglītojot vecākus, risinot veselības (atkarības) problēmas, nodrošinot izglītību nevardarbīgā saskarsmē (sociālās rehabilitācijas darbs). Alternatīvās aprūpes jomā izglītojam gan bērnus, gan aprūpes darbiniekus par bērnu tiesībām, drošas vides veidošanu, tai skaitā ziņošanas kārtību.

IEKŠĒJAIS KONTEKSTS

Kurās jomās jūsu organizācijai ir vislielākā kompetence, spējas un kapacitāte? Kādus galvenos sasniegumus jūsu organizācija ir guvusi alternatīvās aprūpes un/vai preventīvas jomā?

Biedrība darbību Latvijā uzsāka pirms 26 gadiem, izveidojot pirmo SOS bērnu ciematu Irlīcē. Tā bija tajā laikā unikāla alternatīvās aprūpes forma, kas ļāva bērniem augt ģimeniskā vidē. Gadu gaitā SOS ģimenes modeļa aprūpe ir ieguvusi stabilas pozīcijas alternatīvās aprūpes jomā Latvijā un joprojām saglabājusi savu unikalitāti un kvalitātes zīmi.

Gadu gaitā esam papildinājuši bērnu aprūpi tradicionālajos SOS bērnu ciematos Irlīcē un Valmierā un SOS jauniešu mājā Jelgavā ar atbalsta centru audžuģimenēm, aizbildņiem un adoptētājiem "AIRI vecākiem", kas darbojas piecās Latvijas pilsetās. Mūsu atbalsta centros Rīgā un Valmierā, kas sniedz sociālo atbalstu ģimenēm ar bērniem, esam izveidojuši stabilus ģimenes stiprināšanas pakalpojumus.

Šobrīd biedrība nodrošina SOS ģimenes modeļa aprūpi divos SOS bērnu ciematos - Irlīcē un Valmierā; vienā SOS jauniešu mājā Jelgavā un pusaudžu mājā Valmierā. SOS jauniešu aprūpes programma sniedz atbalstu jauniešiem pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas. Kopumā 2022. gadā SOS ģimenes modeļa aprūpē bija 131 bērns un jauniešs.

Mūsaprāt, SOS ģimenes modeļa aprūpes pakalpojums joprojām ir vispiemērotākais lielām brāļu un māsu grupām, kuras, ienākot SOS ģimenē, netiek šķirtas un bērniem ir iespēja augt kopā. Atsauksmes no jauniešiem, kuri auguši SOS ģimenēs, apliecina, ka viņi uzaugšanu SOS ģimenē redz kā iespēju augt ģimenē, nevis kā institūcijā un šī iespēja tiek augstu novērtēta. SOS aprūpe sniedz bērniem iespēju attīstīt savus talantus un sniedz nepieciešamo papildu atbalstu viņu spēju attīstībai, kā arī psiholoģisku un cita veida palīdzību.

Kopš 2004.gada biedrība paplašināja savu darbību un sāka sniegt atbalstu grūtās situācijās nonākušām ģimenēm (ģimenes stiprināšana), lai bērns varētu palikt ģimenē. Šobrīd asociācijai ir gandrīz 20 gadu pieredze šajā jomā.

Biedrība pēdējos gados ir izstrādājusi divas preventīvas programmas: "Piedzimstot bērniņam" - jaundzimušo vecākiem, pieejama daudzos Latvijas reģionos, un "Kalniem pāri" - bērniem, kuriem miris tuvs radnieks, pieejama Rīgā.

Ģimeņu stiprināšanas un preventīvā darba zonā ietilpst 3 Ģimeņu atbalsta centri (bijušajās Rīgas, Vidzemes un Zemgales lokācijās), kas sniedz sociālā darba pakalpojumus ģimenēm ar bērniem (Rīgā un Tukumā), atbalsta bērnus, kuri izdarījuši likumpārkāpumus, un viņu ģimenes (projekts "Pārinieks" Rīgā) un atbalsta pakalpojumus bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Ģimenes stiprināšanas programmas ietvaros atbalstu un palīdzību saņēmuši 1128 bērni un pieaugušie.

20 darbības gadi sociālajā jomā ir ilgs periods valstī, kurā sociālais darbs tika uzsākts pirms 30 gadiem, pēc padomju laika beigām. Biedrība ir iekarojusi savu vietu šajā pakalpojumu nozarē kā vienīgā NVO, kurai uzticēta pilna ģimenes sociālā gadījuma vadība kā pašvaldības apmaksāts pakalpojums. Biedrības vērtības un darbības principi ir vērsti uz bērnu, kas padara mūsu sniegtos pakalpojumus kvalitatīvākus, salīdzinot ar pašvaldības sociālo dienestu darbu. Starptautiskās SOS bērnu ciematu federācijas izstrādātā gadījumu vadības metodoloģija, kā arī iespēja dalīties pieredzē un zināšanās ar kolēģiem ārvalstīs ir bijis nozīmīgs atbalsts kvalitātes nodrošināšanai.

Pateicoties ziedotājiem, spējam elastīgi reaģēt uz ģimeņu vajadzībām materiālajā ziņā, kā arī veidot jaunus pakalpojumus, balstoties uz mērķa grupas vajadzībām. Piemēram, uzsākām pakalpojumu bērniem ar uzvedības traucējumiem un atkarībām; piedāvājam mediācijas pakalpojumu ģimenēm laulības šķiršanas procesā, īstenojam atbalsta projektu jaunajiem vecākiem pēc bērna piedzimšanas; sēru programmā sniedzam atbalstu bērniem un ģimenēm pēc tuvinieka zaudējuma.

Ģimeņu stiprināšanas jomā biedrībai ir lielākā pieredze sociālā darba pakalpojumu sniegšanā ģimenēm, kurās bērni ir pakļauti riskam nonākt ārpusģimenes aprūpē un sociālā darbā ar bērniem ar uzvedības problēmām.

Rīgas pašvaldība ir biedrības galvenais sadarbības partneris jaunu un esošo projektu nodrošināšanā. Tās progresīvais redzējums un finansiālās iespējas ļauj pilotēt jaunus projektus sociālajā jomā.

Sekojošā alternatīvās sistēmas attīstībai valstī, 2018.gadā biedrība izveidoja piecus audžuģimeņu atbalsta centrus ("AIRI vecākiem" centrus) Rīgā, Zemgalē un Vidzemē – Rīgā, Bauskā, Kuldīgā, Valmierā un Gulbenē. Palīdzību un atbalstu sniedz 13 profesionāli sociālie darbinieki, kuriem ir ilga pieredze darbā ar bērniem un ģimenēm. Līdz šim dažādus atbalsta pakalpojumus saņēmuši 645 bērni un 426 atbalstītās ģimenes (dati uz 2023.gada oktobra beigām: 228 bērni 153 audžuģimenēs; 332 bērni ar 202 aizbildņiem; 85 bērni ar 71 adoptētāju). Kopumā 2022.gadā Latvijā reģistrētas 752 audžuģimenes, no kurām 153 ģimenes (gandrīz piektā daļa) šobrīd sadarbojas ar SOS BCA "AIRI vecākiem" centru.

Sadarbībā ar audžuģimeni, specializēto audžuģimeni vai aizbildni sniedzam sociālo atbalstu jauniešiem, kuri uzsāk patstāvīgu dzīvi. Centrs piedāvā dažāda veida pakalpojumus gan vecākiem, gan bērniem, tai skaitā sociālā darba konsultācijas, psihologa konsultācijas, dažādas terapijas bērnu attīstības veicināšanai, atbalsta grupas, apmācības topošajiem adoptētājiem, aizbildņiem, audžuvecākiem, kā arī padziļinātas apmācības audžuvecākiem un adoptētājiem.

AIRI centrs sniedz atbalstu arī specializētajām audžuģimenēm, kas ir:

- krīzes audžuģimenes, kuras var uzņemt no ģimenes šķirtos bērnus jebkurā diennakts laikā,
- audžuģimenes bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.

Salīdzinājumā ar citiem audžuģimeņu atbalsta centriem mūsu uzmanības centrā ir tas, ka mūsu speciālisti vairāk uzmanības pievērš bērna un audžuģimenes savietojamībai; liela uzmanība tiek pievērsta bērna attiecībām ar bioloģisko ģimeni.

2014. gadā sadarbībā ar nevalstisko organizāciju "Dardedze" izstrādājām prevences programmu "Bērnā draudzīgs bērnudārzs", kas palīdz laikus atpazīt un novērst bērna tiesību pārkāpumu riskus, un veidot pozitīvu sadarbību ar vecākiem un bērnudārza darbiniekiem. Šobrīd programmu īstenojam vairāk nekā 61 bērnudārzā Latvijā.

Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija tiek uzskatīta par labu sadarbības partneri politikas veidotājiem, mūsu darbinieki ir augsti vērtēti eksperti, kas iesaistīti normatīvo aktu izstrādē un politikas veidošanā. Biedrība ieņem aktīvu pozīciju bērnu interešu aizstāvībā un bērnu aprūpes sistēmas kvalitātes uzlabošanā.

Kādus pasākumus organizācija ir veikusi, lai izveidotu iekšējo kultūru un drošu vidi, kas brīva no ekspluatācijas un ļaunprātīgas izmantošanas, tostarp seksuālas uzmākšanās, ekspluatācijas un vardarbības pret darbiniekiem, programmas dalībniekiem un kopienas locekļiem, kurus apkalpo organizācijas darbinieki, projekti un programmas? (Iekļaut atsauci uz personālu, bērniem un pieaugušajiem)?

Mēs ievērojam bērnu aizsardzības politiku – t.i., noteikto kārtību bērnu drošības incidentu izvērtēšanai. Ņemot vērā valstī noteikto normatīvo aktu prasības par bērnu tiesību ievērošanu, Biedrība ievēro normatīvajos aktos noteikto kārtību. Bērnu ciematos ir izveidotas pastkastītes bērniem, ir plaši pieejama informācija par ziņošanas kanāliem, ir bērniem draudzīgs materiāls par to, kas notiek pēc ziņojuma saņemšanas. Bērnu individuālās attīstības procesa ietvaros katram bērnam ir pašvērtējuma anketa par to, kā bērns jūtas savā SOS ģimenē. Reizi gadā uz ciematiem tiek izsūtītas anonīmas aptaujas anketas par to, vai bērni jūtas droši. Ir noteikta sūdzību iesniegšanas kārtība, kas bērniem ir zināma.

Katram bērnam ir bezmaksas piekļuve valsts bērnu uzticības tālrunim, kur var ziņot par situācijām, ja viņam ir nodarīts kaitējums. Vismaz reizi gadā ar bērniem tiek runāts par bērnu likumiskie pārstāvji no pašvaldības. Ārējos auditus regulāri veic gan Labklājības ministrija, gan Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija.

Attiecībā uz drošu darba vidi darba attiecību valsts regulējums nosaka rīcību situācijās, kad darba vidē notiek neatbilstoša, t.sk.seksuāla rakstura uzvedība. Biedrība kā darba devējs stingri ievēro valsts normatīvo aktu prasības.

Lai darbiniekiem un jebkurai Biedrības sadarbības pusei būtu iespēja izteikt priekšlikumus vai izteikt pretenzijas, ir izveidota noteikta kārtība. Priekšlikumu un sūdzību lietas tiek reģistrētas. Sūdzību izskatīšanai, atsauksmju sniegšanai personai, kas iesniedz sūdzību vai priekšlikumu, ir noteikts laika posms un darbības. Biedrība plāno saglabāt šo kārtību arī turpmākos gadus un reizi gadā informēt darbiniekus par šo kārtību un to aktualizēt.

Ik pēc 2-3 gadiem Biedrība veic darbinieku iesaistes aptauju ar mērķi iegūt informāciju par faktoriem, kas ietekmē darbinieku iesaistīšanos un labklājību. Tostarp tiek noskaidrota darbinieku attieksme pret komunikācijas atvērtību organizācijā, drošas komunikācijas iespēju ar tiešo vadītāju, atklātas komunikācijas iespēju starp kolēģiem un citi darba vides aspekti. Dati parāda augstus darbinieku iesaistes rādītājus – 4,2 (labi) no 5 (ļoti labi) iespējamiem punktiem visos 9 iesaistīšanās rādītājos. Biedrība visās struktūrvienībās organizē fokusgrupas, lai analizētu aptaujas datus un nepieciešamos uzlabojumus organizācijā. Iesaistīšanās aptauju prakse darbinieku labklājības noskaidrošanai tiks turpināta arī turpmākajos gados. Turklāt Biedrība praktizē darbinieku viedokļu noskaidrošanu pirms izmaiņu veikšanas nozīmīgās darba jomās vai ieviešot jauninājumus darbiniekiem svarīgās jomās (piemēram, izmaiņas SOS vecāku un aukļu darba organizācijā).

Individuālas sarunas starp darbiniekiem un komandas vadītājiem notiek reizi gadā. Cita starpā vadītājs apspriež darbinieku labklājības jautājumus, darbinieku drošības un garīgās veselības problēmas. Iepriekšējos gados mūsu vadītāji ir saņēmuši apmācības un supervīzijas par komandu veidošanu un vadīšanu, atgriezeniskās saites sniegšanu un saņemšanu, sarežģītu sarunu vadīšanu utt. Līdera prasmju attīstīšana talantu vadības procesā tiks turpināta arī nākamajos gados.

Lai atbalstītu darbiniekus garīgās veselības uzturēšanā, biedrība nodrošina regulāras darbinieku (individuālās un grupas) supervīzijas. Biedrība īsteno tā saukto darbinieku vasaras skolu, kas dod iespēju saliedēt komandas, sniedz iespēju mācīties un komunicēt brīvā un draudzīgā gaisotnē.

Attiecībā uz darba vides fiziskajiem faktoriem nacionālie normatīvie akti nosaka darba drošības prasības, tai skaitā fiziskās darba vides prasības, regulāras darbinieku veselības pārbaudes, regulāras darbinieku instruktāžas par jautājumiem, kas saistīti ar darba drošību un ugunsdrošību.

Lai atbalstītu mūsu darbiniekus veselības saglabāšanā, biedrība katru gadu nodrošina veselības apdrošināšanu visiem darbiniekiem.

Cik daudz finansējuma ir pieejams no pašreizējiem avotiem un kā situācija attīstīsies nākamajos gados, ņemot vērā pašreizējo investīciju līmeni? Cik lielu daļu no maksimālā potenciāla valsts subsīdiju saņemšanā jau saņem jūsu organizācija? Kāda ir bijusi pieauguma tendence pēdējo 3 gadu laikā?

Kopš 2020 esam pašfinansēta organizācija, kas nesaņem Starptautiskās SOS organizācijas subsīdijas (izņemot starptautisko sponsorēšanas programmu un IF4C projektu). Šobrīd Asociācijas finansējums sadalās šādā veidā: saņemtie ziedojumi 38%, Valsts un pašvaldību maksājumi 46%, sponsorēšanas programmas, publisko fondu projektu un citi ieņēmumi - 16%.

Līdzekļu vākšanas aktivitātes pēdējos gados ir radījušas ievērojamu izaugsmi dažādos ienākumu kanālos, īpašu uzmanību pievēršot regulārai ziedošanai. Ienākumu apjoms visos segmentos pēdējo 3 gadu laikā ir audzis, 2022. gadā sasniedzot 1 676 855 EUR (2021. gadā - 1 553 305 EUR, 2020. gadā - 1 326 332 EUR). Būtiski pieaudzis regulāro un individuālo ziedotāju, kā arī korporatīvo ziedotāju skaits. Stabili sistēmu un procesu ieviešana gan klātienē (F2F) ziedotāju piesaistes, gan saglabāšanas jomās atspoguļo mūsu apņemšanos nodrošināt efektivitāti un ilgtspējību. Ir pieliktas pūles, lai vietējā līmenī, kā arī ar IF4C projekta atbalstu izstrādātu tiešsaistes kanālus regulāro ziedotāju piesaistei. Ņemot vērā sarežģīto ekonomisko un politisko vidi reģionā, kā arī ekonomiskās attīstības palēnināšanos Latvijā, 2024.-2026.gadam tiek plānota mērena izaugsme.

Lai turpinātu nodrošināt pakalpojumus turpmākos gadus, plānojam finansējuma pieaugumu gadu no gada, palielinot samaksu par Asociācijas sniegtajiem pakalpojumiem pašvaldībām un valstij.

Kādas ir finansēšanas prasības dažādiem jūsu finansēšanas partneriem?

Lai nodrošinātu sociālo pakalpojumu sniegšanu un saņemtu finansējumu no valsts un pašvaldībām visiem mūsu pakalpojumiem, Biedrībai jābūt reģistrētai Latvijas Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniegšanas reģistrā. Lai Biedrība varētu reģistrēt vai pēc termiņa beigām pārreģistrēt sociālos pakalpojumus, ir jāievēro konkrēti kvalitātes kritēriji. Tie attiecas uz darbinieku kvalifikācijas un profesionālās pilnveides prasībām, uz pakalpojumu satura novērtējumu, telpu un vides pieejamību u.c.

Valsts un vietējās iestādes regulāri veic ārējos auditus, pamatojoties uz likumdošanā noteiktajām prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējam. Piemēram, kā tiek ievērotas bērnu tiesības vai nodrošināta sociālo pakalpojumu sniedzēju vispārējo prasību ievērošana. Atbilstoši normatīvajam regulējumam ne retāk kā reizi trijos gados ir jāveic arī sniegto pakalpojumu kvalitātes iekšējais pašvērtējums.

Turklāt spēkā esošie līgumi par bērnu aprūpes pakalpojumu un sociālo darbu ar ģimenēm paredz mūsu pakalpojumu regulāru izvērtēšanu. Tiek izvērtēta informācija gan no pakalpojumu saņēmējiem (bērniem un jauniešiem), gan no pakalpojumu pasūtītājiem (pašvaldībām).

Jaunajiem pakalpojumiem jāatbilst tādiem pašiem valsts kritērijiem kā jebkuram citam sociālajam pakalpojumam.

Asociācijai gadu gaitā ir izdevies iegūt publisko fondu projektu finansējumam, kas dod mums lielāku elastību jaunu programmu un pakalpojumu izmēģināšanā un attīstīšanā par neatkarīgiem sociālajiem pakalpojumiem.

STRATĒGIJA

Asociācijas virsmērķis ir palīdzēt bērniem izaugt ģimenēs, sniedzot tām nepieciešamos pakalpojumus un atbalstu, kā arī sniegt ģimenisku aprūpi tiem bērniem, kas ir zaudējuši iespēju izaugt savā ģimenē. Nemot vērā ģeopolitisko situāciju un ar to saistītos ekonomiskos izaicinājumus, kā viens no galvenajiem mērķiem Asociācijai ilgtermiņā ir saglabāt Asociācijas sniegtos pakalpojumus tādā pašā apjomā, kā šobrīd, uzlabojot esošo pakalpojumu kvalitāti un rezultātu novērtējuma sistēmu, papildināt jau esošos pakalpojumus ar jauniem, inovatīviem projektiem, kas palielina klientiem pieejamību jau esošajiem pakalpojumiem un pilotēt jaunus nepieciešamos pakalpojumus.

Biedrības darbība vairāk nekā 25 gadu garumā ir pierādījusi, ka piederība starptautiskajai SOS bērnu ciematu federācijai ļauj mums būt stabiliem partneriem vietējā mērogā. Mēs varam piedāvāt zināšanas saviem vietējiem partneriem, spējam izveidot spēcīgu zīmolu un būt uzticams sociālais partneris.

A sadaļa: Plānotie rezultāti ("KAS?")

KAS būs galvenās izmaiņas, kuras vēlaties sasniegt savās programmās un pakalpojumos? Kādi ir vēlamie rezultāti organizācijas līmenī līdz 2026. gadam (vidusposma pārbaudes punkts)? Līdz noteiktā stratēģijas perioda beigām?

Turpmākajos gados ir sagaidāmi šādi vēlamie rezultāti:

1. Alternatīvās aprūpes programmās:

- 1.1. Mēs paredzam, ka pēc 3-5 gadiem SOS aprūpē esošo bērnu skaits nav samazinājies, tomēr stratēģiskais mērķis ir samazināt bērnu koncentrāciju SOS ciematos Trīs gadu laikā esam izveidojuši stratēģiju ciematā esošo SOS ģimeņu integrācijai vietējā kopienā, saglabājot SOS aprūpes modeli
- 1.2. Darbosies divas jauniešu mājas - Jelgavā un Vidzemes reģionā. Būs atvērta trešā jauniešu māja kādā no valsts reģioniem, kur SOS nodrošina pakalpojumu, ja priekšlikums nāktu no pašvaldības.
- 1.3. SOS aprūpē būs ieviesta Traumas pedagoģijas pieeja.
- 1.4. Atbalsta jomā uzņemošajām ģimenēm un tajās dzīvojošiem bērniem esam saglabājuši sniegto pakalpojumu klāstu un sniedzam atbalstu vismaz 20% no kopējā uzņemošo ģimeņu skaita valstī.
- 1.5. Biedrība nodrošina vairāk ģimeņu bez vecāku gādības palikušajiem bērniem: ir piesaistītas un apmācītas jaunas audžuģimenes. Būtiski palielināts aizbildņu skaits, aizbildņi saņem līdzvērtīgus valsts apmaksātus atbalsta pakalpojumus kā audžuģimenes.
- 1.6. Ir attīstīts viens centra "AIRI vecākiem" atbalsta punkts jaunā reģionā, kurā ir vislielākā nepieciešamība pēc šāda atbalsta un kurā Asociācija izveidojusi veiksmīgu sadarbību ar pašvaldību.

2. Ģimeņu stiprināšanas jomā:

- 2.1. Turpinām sniegt pakalpojumus ģimenēm ar bērniem esošajā apmērā.
- 2.2. Sadarbībā ar Rīgas pašvaldību ir attīstīts pakalpojums jauniešiem ar uzvedības grūtībām, mediācijas pakalpojums vecākiem šķiršanās procesā, paplašināts programmas "Pārinieks" pakalpojums jauniešiem.
- 2.3. Lai atbildētu uz bērnu vajadzībām un padarītu bērniem nepieciešamos pakalpojumus pieejamus reģionos, esam izveidojuši sociālpsiholoģiskās palīdzības centru bērniem ar funkcionāliem traucējumiem Valmierā un mobilo sociālpsiholoģisko pakalpojumu Zemgales reģionā.

3. Prevence ir iekļauta valsts politikas dokumentos un normatīvajā regulējumā, tā noteikta kā viena no prioritātēm, lai nodrošinātu savlaicīgus primārās un sekundārās profilakses pakalpojumus ģimenēm ar bērniem. Prevences pakalpojumu īstenošanai pieejams stabils valsts un pašvaldību finansējums. Biedrība turpina īstenot līdz šim izveidotos prevences jomas pakalpojumus un turpina aktīvu bērnu interešu aizstāvības darbu, veicinot sadarbību starp dažādiem sektoriem prevences jomā.

4. Tiek paplašināta SOS jauniešu aprūpes programma: biedrība nodrošina vienlīdzīgas atbalsta iespējas jauniešiem pēc 18 gadu vecuma, kuri dzīvo audžuģimenēs un pie likumīgajiem aizbildņiem, sagatavojot viņus patstāvīgai dzīvei sadarbībā ar audžuvecākiem vai aizbildņiem. Jauniešiem ģimeņu stiprināšanas pakalpojumā sniedzam mērķtiecīgu palīdzību patstāvīgas dzīves sagatavošanā un uzsākšanā.

5. Visos Biedrības pakalpojumos ir ieviesta uz rezultātiem balstīta kvalitātes uzraudzības un vērtēšanas sistēma atbilstoši "Aprūpes solījuma/Care promises" kvalitātes rādītājiem. Ir elektroniska sistēma klientu lietu uzskaitēi.

6. Bērnu interešu aizstāvībā ir panākti šādi rezultāti:

- 6.1. ārpusģimenes aprūpes kvalitātes uzlabošana, t.i., visiem bērniem neatkarīgi no aprūpes veida ir pieejami vienoti pakalpojumi atbilstoši viņu vajadzībām;
- 6.2. bērniem ar narkotiku atkarību un uzvedības traucējumiem ir pieejami un tiek saņemti nepieciešamie pakalpojumi (palielināts vietu skaits valsts veselības aprūpes programmā bērniem ar atkarības problēmām);
- 6.3. jēdziens "ģimeniska vide" ir definēts nacionālajā normatīvajā regulējumā;

6.4. Valsts politikas dokumentos formulēti mērķi, kas skar prevenci bērnu un ģimeņu jomā.

7. Biedrībā vispusīgi tiek īstenots SOS Starptautiskās federācijas "safeguarding children, employees, assets / drošība bērniem, darbiniekiem, resursiem" princips. Darbinieku iesaistīšanās joprojām ir augsta. Notiek visu darbinieku nepārtraukta kvalifikācijas paaugstināšana, viņi saņem nepieciešamo apmācību kvalitatīvam darbam, kā arī saņem atbalstu garīgajai veselībai. Komandas vadītāji apzinās līderības pieeju un pielieto to ikdienas darbā.

Kā tās atbilst apzinātajām vajadzībām valstī un SOS Stratēģijā 2030 iezīmētajam virzienam? Vai programmas un pakalpojumi novērš galveno cēloni vai simptomus?

Biedrības stratēģiskais plāns 2024.-2026.gadam atbilst federācijas 2030.gada stratēģijai. Biedrība turpina sniegt pakalpojumus federācijas noteiktajai mērķa grupai, reaģējot uz mērķa grupas vajadzībām valstī. Biedrība turpina uzlabot pakalpojumu kvalitāti, lai būtu uzticami sadarbības partneri valstij un pašvaldībām, kā arī plānojam attīstīt jaunus pakalpojumus un pastāvīgi strādāt bērnu tiesību aizsardzības jomā, lai uzlabotu likumdošanu un situāciju ģimenēm ar bērniem. .

B daļa: Augsta līmeņa galvenie rādītāji

Stratēģiskie rādītāji	[2022] (faktiskais)	[2023] (plānotais)	[2024] (plānotais)	[2025] (plānotais)	[2026] (plānotais)
1. # - bērnu un jauniešu skaits alternatīvās aprūpes programmās. Kopā un t.sk.:	132/555	132/612	139/653	138/862	138/899
Īslīces SOS bērnu ciemats	60	55	55	50	50
Jelgavas SOS jauniešu māja	12	12	10	10	10
Valmieras SOS bērnu ciemats	42 (+12 pilngad.)	44 (+15)	48 (+20)	50 (+20)	50 (+20)
Valmieras SOS pusaudžu mazā grupu māja	6	6	6	8	8
Atbalsta centrs audžuvecākiem, aizbildņiem un adoptētājiem "AIRI vecākiem"	555	612	653	862	899
2. % - jaunieši, kuri ir pašpietiekami, izejot no alternatīvās aprūpes (izņemot atgriešanu bioloģiskajā ģimenē)*	80%	80%	80%	80%	80%
<i>*20% no aprūpē esošajiem bērniem ir un būs nepieciešama aprūpe citā sociālā aprūpes pakalpojumā</i>					
3. bērnu un jauniešu skaits ģimeņu stiprināšanas programmās. Kopā:	360	360	362	362	362
4. % - ģimenes, kuras ir pašpietiekamas, izejot no ģimeņu stiprināšanas programmas	80%	80%	80%	80%	80%
5. Vietējie ieņēmumi	4 061 308	4 399 703	5 080 907	5 348 249	5 715 089
6. Starptautiskais SOS finansējums līdzekļu piesaistei	-	72 625	84 000	114 000	-
7. % - ar subsīdijām saistītā pašpietiekamība	100%	100%	100%	100%	100%

C daļa: Pieeja rezultātu sasniegšanai ("KĀ?")

Lai sasniegtu Asociācija stratēģijā paredzēto mērķi, tiks veiktas šādas darbības:

1. SOS aprūpē

- 1.1. SOS ģimeņu integrācija vietējā kopienā. Ņemot vērā, ka Asociācija nav papildu brīvie līdzekļi, lai strauji īstenotu SOS ģimeņu integrēšanu dzīvei pilnībā ārpus SOS ciematiem, plānots izstrādāt plānu pakāpeniskai SOS ģimeņu integrācijai vietējās kopienās. Tas ietver::

- Vienoties ar pašvaldību un valsti par ciematu infrastruktūras iespējamu izmantošanu vai pārdošanu. Ņemot vērā faktu, ka zeme, kur atrodas abi SOS Bērnu ciemati, ir valsts un pašvaldības īpašums, un Asociācija zemi ir no pašvaldības un valsts.
- Komunikācija ar SOS ģimeņu bērniem un darbiniekiem par pakāpenisku pārejas plānošanu.

- Trīs gadu laikā izstrādāts plāns ciematu infrastruktūras pārdošanai pilnībā vai daļēji (divas līdz trīs mājas katrā ciematā. Pārdodot SOS ciematu ģimeņu mājas iespējams iegūt finansējumu jaunu īpašumu iegādei un integrēt SOS ģimenes vietējā kopienā.
 - 2026. gada beigās 2 līdz 3 SOS ģimenes no katra ciemata ir pārcēlušās uz dzīvi vietējā kopienā pie nosacījuma, ja ir noticis veiksmīgs pārdošanas darījums.
- 1.2. Lai atvērtu jauniešu māju kādā no valsts reģioniem, kur SOS nodrošina pakalpojumu, nepieciešams uzturēt sadarbību ar pašvaldībām, lai meklētu risinājumus jauniešu mājas izveidei.
 - 1.3. Lai ieviestu traumas pedagogijas pieeju Asociācijas darbā, jau šobrīd izveidota partnerība ar Vācijas ekspertu un notiek sadarbība ar Igaunijas SOS Bērnu ciematu asociācijas kolēģiem, kur Traumas pedagogija ir ieviesta. Turpināsim pieredzes apmaiņu ar Igaunijas kolēģiem arī turpmākajos gados. Lai finansētu Traumas pedagogijas pieeju, ir iegūts finansējums no publiski pieejamiem fondiem.
 - 1.4. Lai turpinātu sniegt pakalpojumus uzņemtajām ģimenēm esošajā līmenī (piem., 20% audžuģimenes no kopējā audžuģimeņu skaita valstī), pakalpojumus padarīsim pieejamākus uzņemtajām ģimenēm. Veidosim reģionāli pieejamus klientu apkalpošanas punktus, kas būs maksimāli tuvu uzņemšošo ģimeņu dzīvesvietām.
 - 1.5. Lai nodrošinātu iespēju vairāk bez vecāku gādības palikušiem bērniem augt ģimenēs, piesaistīsim un apmācīsim jaunas audžuģimenes. Katru gadu vērojams audžuģimeņu skaita samazinājums valstī. Stratēģiski mūsu darba virziens ir jaunu aizbildņu piesaistīšana, kas iespējama pateicoties valsts plānotā atbalsta palielinājumam aizbildņiem. Tas savukārt palielinās bērnu skaitu šajā pakalpojumā.
 - 1.6. Lai attīstītu vēl vienu ģimeņu atbalsta centru "AIRI vecākiem", izvērtēsim bērnu vajadzības reģionā, kurā ir vislielākā nepieciešamība pēc šāda atbalsta. Veidosim sadarbību ar pašvaldībām, plānosim jaunu atbalsta centru atvēršanu audžuģimenēm, aizbildņiem, adoptētājiem, ņemot vērā mūsu esošo pieredzi un kompetenci.
2. **Ģimeņu stiprināšana:** Turpināsim sniegt nepieciešamos atbalsta pakalpojumus ģimenēm, kurās pastāv risks bērnu izņemšanai. Uzturēsim labi iesāktu sadarbību ar Rīgas pašvaldību kā stratēģisko partneri gan deleģējuma līguma ietvaros esošajos pakalpojumos, gan jaunu pakalpojumu attīstībā. Ņemot vērā finansiālās iespējas Rīgas pašvaldībā, kā arī saskaņotu redzējumu par bērnu un ģimeņu vajadzībām, Rīga ir kā piemērs citām pašvaldībām valstī.
 3. Paplašināsim sadarbību arī ar citu pašvaldību institūcijām un citām NVO, **veidosim jaunus pakalpojumus jomās, kur valsts līmenī trūkst pakalpojumu bērniem, jauniešiem un ģimenēm** – piem., pakalpojums pusaudžiem ar uzvedības grūtībām, mobīlie ģimeņu stiprināšanas un atbalsta pakalpojumi ģimenēm reģionos, pakalpojumi jauniešiem pēc 18 gadiem no disfunkcionālām ģimenēm u.c..
 4. Organizatoriskajā struktūrā attīstīsim atsevišķu **prevennces** funkciju, turpināsim, sadarbojoties ar valsti un citām NVO, kas strādā ar bērniem sociālajā, izglītības un veselības jomā, aktualizēt prevennces jomas iekļaušanu politikas dokumentos. Tas savukārt radīs iespēju nodrošināt esošos un attīstīt jaunus preventīvus pakalpojumus. Mēs turpināsim sniegt un pilnveidot esošos pakalpojumus. Piemēram, 2023. gadā tika aktualizēta bērnu dārzu programmas pārveidošana, 2024. gadā tiks ieviesta jaunā programmas versija. Turpināsim programmu "Kalniem pāri" - sērojošo bērnu un viņu tuvinieku programmu, kas sniedz atbalstu, lai sērošanas process var notikt veselīgā veidā. Turpināsim programmu "Piedzimstot bērniņam" – programmu, kas sniedz atbalstu jaundzimušo vecākiem, lai bērniem bērniem veidotos veselīga piesaiste no pirmajām dzīves dienām.
 5. Lai paplašinātu **atbalsta pakalpojumus jauniešiem patstāvīgas dzīves uzsākšanā**, ieviesīsim SOS ģimenē esošajām līdzvērtīgas prakses arī citos pakalpojumos. Tiks izveidots jauns darba virziens - atbalsts jauniešiem. Tā ietvaros tiks ieviests jauns amats, kura mērķis ir sadarboties ar iekšējo pakalpojumu attīstības speciālistu un veikt padziļinātu analīzi par jauniešu situāciju valstī un mērķtiecīgām pakalpojumu vajadzībām. Otrkārt, speciālists sadarbosies ar interešu aizstāvības speciālistu un citām NVO, kas strādā ar jauniešiem sociālajā, izglītības un veselības jomā, pievēršoties tādiem jautājumiem kā pakalpojumu pieejamība, kas atbalsta jauniešu dzīvesvietas, darba un karjeras iespēju nodrošināšanu, veselības aprūpes jautājumi utt.. Saistībā ar atbalsta jauniešiem stratēģisko virzienu tiks tālāk pilnveidota programma "Pārinieks" (programma jauniešiem ar likumpārkāpumiem), fokusējoties uz atbalstu jauniešiem, kuri uzauguši disfunkcionālās ģimenēs.
 6. **Uz rezultātu balstīta kvalitātes uzraudzība.** Mēs analizēsim Asociācijā esošās datu sistēmas - gan valsts un pašvaldību izveidotās, gan Biedrībā izmantotās. Mēs analizēsim "Aprūpes solījuma/Care promise" kvalitātes rādītāju atbilstību šobrīd pieejamajiem datiem. Izveidosim vienotus rādītājus, kas raksturo pakalpojumu kvalitāti, ietekmi uz mūsu mērķa grupu, kā arī kopējos Biedrības darba rezultātus. Rādītāju mērīšanai noteiksim nepieciešamo datu apjomu. Meklēsim tehnoloģisku risinājumu, kas dos iespēju pēc iespējas vispusīgāk izmērīt un novērtēt Biedrības darba rezultātus. Projektu jauna tehnoloģiskā risinājuma ieviešanai izstrādāsim līdz 2026. gada beigām.
 7. Lai sasniegtu savus mērķus, turpināsim aizstāvēt bērnu un jauniešu intereses šādos virzienos:
 - 7.1. Ģimenei līdzīgas / ģimenes modeļa aprūpes jēdziena un kritēriju definīcija valsts regulējumā;
 - 7.2. Līdzvērtīgi pakalpojumi un iespējas katram bērnam alternatīvajā aprūpē neatkarīgi no aprūpes formas;
 - 7.3. Prevennces iekļaušana normatīvajā regulējumā;
 - 7.4. Bērnu līdzdalības koncepcijas aktualizēšana, diskusiju ierosināšana;
 - 7.5. Atbalsta pakalpojumi jauniešiem patstāvīgai dzīvei.

8. Lai nodrošinātu jaunu pakalpojumu attīstību un darbību, Biedrība turpina **piesaistīt nepieciešamo finansējumu, sadarbojoties ar Rīgu kā galveno sadarbības partneri un citām pašvaldībām Latvijas reģionos; turpināt līdzekļu piesaistes darbu (t.sk. publisko fondu finansējumu) un kvalificētu darbinieku piesaisti**. Strādāsim pie darba devēja pozitīva tēla veidošanas, attīstīsim mērķtiecīgu sadarbību ar augstskolām kvalificētu darbinieku & speciālistu piesaistē.
9. Biedrības publiskā tēla uzturēšana ir svarīga, lai veicinātu Biedrības atpazīstamību sabiedrībā. Izmantosim esošos komunikācijas kanālus – gan sociālajos tīklos, masu medijos, gan piedalīšanos pasākumos, gan tīklošanā. Atvērsim savas durvis, organizējot atvērto durvju dienas sadarbības partneriem - pašvaldībām un valsts iestādēm u.c. Tāpat dalīsimies pieredzē un nodosim zināšanas un kompetenci bērnu un jauniešu jomā speciālistiem un ģimenēm sabiedrībā, piedāvājot dažādas apmācības un seminārus.

Kādas partnerības tiks veidotas, lai sasniegtu jūsu organizācijas mērķi (-us) un rezultātus?

Turpināsim sadarbību ar visām līdz šim esošajām pašvaldībām bērnu aprūpē, ģimeņu stiprināšanā.

Saglabāsim galvaspilsētas Rīgas pašvaldību kā galveno stratēģisko partneri jaunu pakalpojumu attīstīšanā ģimeņu stiprināšanas jomā. Līdz šim Rīgas pašvaldība bijusi kā inkubators jaunu ideju attīstībai, labs partneris jaunu pilotprojektu atbalstam. Tas devis iespēju Asociācijai pilotēt inovatīvus pakalpojumus un ieviest tos vēlāk arī citās pašvaldībās.

Prevennces jomā mūsu lielākais sadarbības partneris ir Rīgas pašvaldība. Ņemot vērā labo pieredzi preventīvās programmas bērnodārzos (BDDDB) jomā, plānojam attīstīt sadarbību vēl plašāk ar citām pašvaldībām Latvijā, piedāvājot tās ieviešanu arī citur.

Bērnu interešu aizstāvībā turpināsim sadarboties un izmantot iespējas viedokļu paušanai un dalībai Labklājības ministrijas darba grupās. Kā arī sadarbosimies ar citām nevalstiskām organizācijām un biedrībām – Bērnu labklājības tīklu, Aliansi utt.

Turpināsim būt stabils partneris Starptautiskajā SOS federācijā, sadarbojoties ar citām asociācijām mūsu reģionā, īstenojot kopēji noteiktās politikas un īstenojot Stratēģijā 2030 noteiktos mērķus.

Kādas izmaiņas ir nepieciešamas organizatoriskajā struktūrā, lai īstenotu savu stratēģiju? Kādam pamatinfrastruktūrai vajadzētu būt, lai palielinātu ienākumus atbilstoši tirgus potenciālam (personāls, sistēmas, procesi utt.)?

Kopš 2022. gada sākuma esam mainījuši organizācijas struktūru, pārejot no reģionālās pārvaldības uz pārvaldību pēc pakalpojuma satura. Paredzam, ka turpmāko gadu laikā attīstīsim Prevennces programmu, lai mērķtiecīgāk tiktu attīstīti preventīvie pakalpojumi bērniem un ģimenēm. Paredzamas izmaiņas struktūrā attiecībā uz Prevennces programmas ieviešanu. Tas ietvers:

- Bērniem droša un draudzīga bērnodārza programma;
- Programma sērojošām ģimenēm un bērniem, kuri zaudējuši ģimenes locekli;
- Programma vecākiem ar jaundzimušajiem.

Izglītības un kompetenču programma tiks samazināta līdz kompetenču centram, kas nodrošinās apmācības un attīstības programmas un aktivitātes sociālās jomas speciālistiem un ģimenēm ar bērniem sabiedrībā.

- Trīs gadu laikā izmaiņas darbinieku sastāvā vai skaitā saistītas tikai ar pakalpojumu attīstību. Nav plānota kādu pozīciju slēgšana. Plānots atvērt vairākas jaunas pozīcijas, piem., prevennces programmas vadītājs, programmas vadītāja vietnieks bērnodārzu programmā, jauniešu speciālists un sociālie darbinieki, kas strādās mobilaajā pakalpojumā, kā arī no jauna attīstītajos pakalpojumos. Ģimeņu stiprināšanas programmā – paplašināt programmu ar darbu ar bērniem ar uzvedības problēmām. Tiks attīstīta jauna amata vienība – jauniešu lietu speciālists, kas strādās pie mērķtiecīga atbalsta nodrošināšanas gan Asociācijas programmās dzīvojošiem jauniešiem, gan sadarbosies ar bērnu interešu un pakalpojumu attīstības speciālistiem politikas veidošanā valsts līmenī.
- Līdz ar jauniešu mājas atvēršanu tiks veidota komanda, paredzēts – līdz 5 cilvēku sastāvā (4 pedagogi un 1 vadītājs/sociālais darbinieks)
- Paredzam, ka, SOS ģimenēm pārceļoties uz dzīvi kopienā, nemainīsies darba tiesisko attiecību formāts, bet tiks sagatavots plāns pārejai no darba vides ciematā ārpus tā.

Kā jūs plānojat izveidot aizsargājošu kultūru un drošu vidi darbiniekiem, programmas dalībniekiem un kopienas locekļiem, kas saņem jūsu pakalpojumus?

Mūsu darbs nav iespējams bez cilvēkiem, kas strādā mūsu labā un kopā ar mums.

Ievērosim Bērnu un jauniešu aizsardzības politiku un prasības, kas atbilst Latvijas Bērnu tiesību aizsardzības likumam. Bērnu un jauniešu regulējuma prasības tiks uzraudzītas katru gadu, un nepieciešamie uzlabojumi tiks iekļauti nākamā gada plānā.

Droša personāla atlase tiks ievērota arī turpmāk, ģimenes uzmanība tiks pievērsta personāla apmācībai, kā arī plānotajai par traumu informētās pieejas ieviešanai no 2024. gada.

Mēs turpināsim izglītēt jaunos un esošos darbiniekus (1 reizi gadā) par Bērnu aizsardzības politiku, Ētikas kodeksu, kā arī priekšlikumu un sūdzību iesniegšanas kārtību. Cita starpā turpināsim 1:1 sarunas starp vadītājiem un darbiniekiem (darba izpildes novērtējums, atgriezeniskās saites sarunas utt.)

Reizi 2-3 gados veiksīm iesaistes aptaujas, uzraugot aspektus, kas saistīti ar darbinieku labklājību, darba kvalitāti, vidi, vadību un citiem. Līdzīgu iesaistes pārraudzības sistēmu ieviešim arī ārējiem sadarbības partneriem, kas sniedz ārpakalpojumus, jo tiem ir būtiska loma kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanā.

Lai attīstītu cilvēku kompetences un bagātinātu darba saturu, nodrošināsim darbiniekiem iespējas pilnveidoties gan ar darbu saistītās apmācībās, gan pieredzes apmaiņas iespējās, gan līdzdarbojoties projektos.

Mēs nodrošināsim darbiniekiem supervīziju viņu mentālajam atbalstam un profesionālajai izaugsmei.

Turpināsim nodrošināt darbiniekus ar drošas darba vides prasībām, ievērojot valstī noteiktos darba aizsardzības noteikumus.

Kurām aprūpes solījumu prioritātēm 2021.–2024. gadam un kurām federācijas prioritātēm (5 prioritātes 2021.–2024. gadam) jūs plānojat pievērsties? Pamatojoties uz to, kādas izmaiņas plānojat ieviest? Kurās jomās jūsu programmas vēl pilnībā neatbilst atbilstības un kvalitātes kritērijiem, kas norādīti SOS aprūpes solījumā un programmas pakalpojumu aprakstā?

Biedrība ir izvēlējusies šādas SOS aprūpes solījumu prioritātes:

1) Rezultātos balstīta vadība:

Pamatojums: Patlaban liels datu potenciāls analīzei un snieguma uzraudzībai individuālā un programmas līmenī nav pietiekami realizēts visos organizācijas līmeņos.

Rezultāts: Biedrība uzlabos kvalitātes novērtēšanu, pirmkārt, apzinot un definējot pakalpojumu kvalitātes rādītājus, ieviešot datu izsekošanu, kas atspoguļo kvalitātes rādītājus visās programmās, un ilgtermiņā spēs izvērtēt esošo situāciju, lai mērķos no informācijas un nākotnē uzlabotu pakalpojumu kvalitāti visās programmās.

2) Katrā programmā integrēts garīgās veselības un psihosociālais atbalsts:

Pamatojums: Garīgās veselības un psihosociālais atbalsts šobrīd ir pieejams visās programmās un pakalpojumos, taču asociācijai ir jāatrod veidi, kā uzlabot un racionalizēt atbalstu cilvēku garīgajai un psihosociālajai veselībai.

Rezultāts:

- 1) Asociācija ievieš par traumas pedagoģijas pieeju visos programmās;
- 2) Gada plānos tiek iekļautas aktivitātes, kas paredz mentālās veselības kvalitātes un pieejamības uzlabošanu, emocionālo labklājību un atbalstu;
- 3) Darbiniekiem ir apmācības mentālās veselības jomā, lai viņi labāk spētu atbalstīt bērnus un jauniešus, izmantojot specializētu un pozitīvu pieeju

3) Uzlabot jauniešu attīstības, aprūpes izbeigšanas un pēcaprūpes procesus.

Pamatojums: Šobrīd Jauniešu aprūpes programma, kas nodrošina atbalstu jauniešiem sasniedzot pilngadību, labi darbojas SOS aprūpē, bet nav pieejama jauniešiem uzņemtajās ģimenēs. Nepieciešami arī papildus uzlabojumi visās jauniešu grupās praktisko patstāvīgās dzīves iemaņu apgūšanā.

Rezultāts:

- 1) Asociācija ir izstrādājusi valdes apstiprinātu nacionālo jaunatnes koncepciju visām aprūpes iespējām, tostarp lielu uzmanību pievēršot jauniešu līdzdalībai, praktisko iemaņu attīstīšanai, aprūpes izbeigšanai un pēcaprūpei;
- 2) Asociācija piedāvā virkni kvalitatīvu aprūpes iespēju jauniešiem.

4) Cilvēkresursi

Pamatojums: Šobrīd jau tiek pievērsta uzmanība darbinieku labbūtībai un labsajūtai darba vietā, tomēr to nepieciešams turēt spēcīgā fokusā, lai izvairītos no darbinieku mainības un darba kvalitātes krišanās.

Rezultāts:

- 1) nodrošināt adekvātu bērnu un aprūpes speciālistu attiecību;
- 2) personāla sociālās un emocionālās labklājības atspoguļošana gada darba plānos;
- 3) aprūpes profesionāļu attīstības iespēju turpināšana;
- 4) apmaksātu individuālo supervīziju turpināšana personālam, kas strādā ar disfunkcionālām ģimenēm;
- 5) apmācības programmu turpināšana, tostarp praktiskas nodarbības, lai atbalstītu un uzlabotu personāla garīgo labklājību;
- 6) komandu vadītāju supervīzijas, lai atbalstītu viņus komandas vadīšanā un stiprināšanā.

Kā plānojat attīstīt savus galvenos ienākumu avotus? Kas jūsu organizācijai ir jādara, lai palielinātu savus ienākumus?

Our strategic plan in FR revolves around elevating income across all segments of our business, encompassing both private individuals and corporate entities. While we will continue to leverage our traditional income channels, a significant focus will be placed on the expansion and enhancement of our digital income streams.

Building and nurturing lasting relationships with our valued donors is not just a goal but a strategic imperative. We understand that their continued support is essential to our mission and success. Therefore, one of our top priorities in the forthcoming years will be the development and implementation of a robust donor loyalty cycle across all areas of our organization. To achieve this, we will focus on understanding the unique needs and motivations of our donors as well as crafting personalized engagement strategies.

Asociācijai ir iespēja dažādus pakalpojumus apmaksāt, attīstīt un jaunizveidot ar dažādu projektu līdzfinansējumu, tādējādi atvieglojot budžetu. Katru gadu tiek izvērtēti dažādu projektu piedāvājumi un to atbilstība Asociācijas mērķiem, stratēģijai.

Mūsu stratēģiskais plāns līdzekļu piesaistē ir saistīts ar ienākumu palielināšanu visos mūsu biznesa segmentos, aptverot gan privātpersonas, gan korporatīvos ziedotājus. Turpinot izmantot savus tradicionālos ienākumu kanālus, liela uzmanība tiks pievērsta arī digitālo ienākumu plūsmu paplašināšanai un uzlabošanai.

Ilgstošu attiecību veidošana un kopšana ar mūsu vērtīgajiem ziedotājiem ir ne tikai mērķis, bet arī stratēģiska nepieciešamība. Mēs saprotam, ka viņu pastāvīgais atbalsts ir būtisks mūsu misijai un panākumiem. Tāpēc viena no mūsu galvenajām prioritātēm nākamajos gados būs spēcīga ziedotāju lojalitātes vairošanas cikla izveide un ieviešana visās mūsu organizācijas jomās. Lai to panāktu, mēs koncentrēsimies uz mūsu ziedotāju unikālo vajadzību un motivācijas izpratni, kā arī uz personalizētu iesaistīšanās stratēģiju izstrādi.

Biedrībai ir iespēja apmaksāt, attīstīt un uzsākt dažādus pakalpojumus ar publiski pieejamā finansējuma projektu līdzfinansējumu, tādējādi atvieglojot budžetu. Katru gadu tiek izvērtēti priekšlikumi dažādiem projektiem un to atbilstība Biedrības mērķiem un stratēģijai.

Kāds ir biedrības potenciāls valsts subsīdiju saņemšanā?

Valsts normatīvais regulējums nosaka, ka sociālie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem ir jānodrošina pašvaldībām vai valstij. Asociācija ir reģistrējusi visas struktūrvienības un attiecīgos pakalpojumus valsts sociālo pakalpojumu reģistrā, kas dod iespēju pašvaldībām un valstij pirkt Asociācijas sniegtos pakalpojumus. Saskaņā ar šo praktiski par visiem Asociācijas pamatpakalpojumiem ir noslēgti Pakalpojumi līgumi, kas nosaka pakalpojumu saturu un arī finansējumu.

Saskaņā ar iepriekšējo Stratēģiju 2014-2020 Asociācija veica lielu darbu, lai uzlabotu pakalpojumu kvalitāti un katru gadu pārrunās ar pašvaldībām panāktu pakāpenisku finansējuma palielinājumu. Kopš 2020. gada Asociācija ir pašfinansēta. Attīstot jaunus pakalpojumus vai paplašinot esošos pakalpojumus, Asociācija rūpīgi izvērtē visus resursus, vai tas būs finansiāli iespējami un vai būs atbilstošie cilvēkresursi, kas to varēs realizēt.

Tā kā valsts nenosaka sociālo pakalpojumu cenu, Asociācija katru gadu veic pārrunas ar pašvaldībām par katra pakalpojuma cenu nākamajā gadā. Tā kā Asociācijas sniegtie pakalpojumi ir labi novērtēti un atbilst labiem kvalitātes rādītājiem, pašvaldības ir ieinteresētas pirkt no Asociācijas pakalpojumus un attiecīgi arī maksāt par tiem. Šobrīd atkarībā no pakalpojuma finansējums par pakalpojumiem no valsts un pašvaldībām svārstās no 50%-100%. Iztrūkstošo daļu Asociācija sedz no vietējiem ziedotājiem (korporatīvajiem un individuālajiem ziedotājiem).

Kāds ir laika posms, kurā plānojat īstenot plānotās darbības?

Plānotās aktivitātes vēlamies īstenot līdz 2026.gada beigām.

D daļa: Nepieciešamie resursi un finansējums

Programmu attīstība

Īss apraksts un vispārīga līmeņa aprēķins par resursu ietekmes lielumu.

Organizācijas budžets ir 6 miljoni (2024. gadā), no kuriem 63% nāk no vietējā un valsts finansējuma, 37% no vietējā līdzekļu piesaistes finansējuma.

Biedrība neplāno Starptautiskās SOS federācijas līdzfinansējumu, jaunu pakalpojumu izstrādē līdzfinansējums tiks piesaistīts no dažādiem avotiem, piemēram, publiski pieejamiem līdzekļiem, pašvaldības līdzfinansējuma jauniem pakalpojumiem un mērķziedojumiem. Tomēr, ņemot vērā iepriekš noslēgtos līgumus ar SOS Starptautisko federāciju, asociācija rēķinās ar starptautiskās sponsorēšanas programmas finansējuma saglabāšanu pašreizējā līmenī.

Fondu attīstība un ienākumu gūšana

Pēdējo gandrīz septiņu gadu laikā mūsu klātienes tiešās face-to-face door-to-door un līdzekļu vākšanas kanāli pastāvīgi ir bijuši mūsu regulāro ziedotāju iegūšanas stratēģijas stūrakmens, pārspējot citas iegūšanas metodes un demonstrējot nepārspējamu efektivitāti. Lai gan šī kanāla izaugsme ir pārgājusi no straujas paplašināšanās uz stabilāku trajektoriju ar nelielu stagnāciju globālo ekonomisko izaicinājumu dēļ, mēs ticam, ka tas joprojām ir nozīmīgs mūsu līdzekļu vākšanas aktivitātēm nākotnē.

Jāatzīmē, ka mēs joprojām esam vienīgā nevalstiskā organizācija Latvijā, kas aktīvi izmanto šo līdzekļu vākšanas metodi, kas mums dod iespēju izteikt savas organizācijas misiju, vērtības un ietekmi īpaši personalizētā un pārliecinošā veidā. Šī atšķirīgā pieeja ļauj mums veicināt dziļāku saikni ar potenciālajiem ziedotājiem, sniedzot mums ievērojamu priekšrocību salīdzinājumā ar līdzīgām organizācijām Latvijā, ko esam apņēmušies saglabāt. Turklāt šīs līdzekļu vākšanas metodes piedāvā unikālu priekšrocību, jo kalpo kā vērtīgs ziedotāju ieskatu un reāllaika atgriezeniskās saites avots, atšķirot to no citām metodēm. Mēs cenšamies maksimāli izmantot šo nenovērtējamo datu izmantošanu, lai uzlabotu mūsu ziedotāju pārvaldības centienus un turpinātu paplašināt un uzturēt mūsu regulāro atbalstītāju kopien.

Papildus F2F kanāla spēkam mēs esam pieredzējuši arī daudzsoļošu nelielu mūsu digitālās līdzekļu piesaistes jomas pieaugumu, kas papildina mūsu tradicionālās pieejas. Šī paplašināšanās digitālajā jomā ļauj sasniegt jaunas auditorijas un dažādot mūsu ziedotāju bāzi, pielāgojoties mainīgajām ziedotāju vēlmēm un tendencēm mūdienu laikmetā. Integrējot digitālo līdzekļu vākšanu līdztekus mūsu klātienes centieniem, mēs varam izveidot visaptverošāku un dinamiskāku ziedotāju piesaistes stratēģiju.

Tomēr ir svarīgi pieminēt, ka mūsu digitālo ienākumu segmenta attīstībā pastāv risks, ko rada ES GDPR noteikumu attīstība saistībā ar metadatu politiku. Šīs izmaiņas var radīt ierobežojumus mūsu Meta reklāmas kampaņām.

Ir nepieciešams rūpīgi saskaņot organizācijas komunikācijas stratēģiju ar asociācijas restrukturizācijas plāniem, nodrošinot, ka visas ieinteresētās puses ir labi informētas par izmaiņām un lai šīs pārejas laikā izvairītos no jebkāda kaitējuma mūsu reputācijai.

Riski un to mazināšana

Kādi ir 3 galvenie stratēģijas riski?

JOMA	Risks	Iespējamība / Ietekme	Ko darīt, lai šo risku mazinātu?
Sadarbība ar ārējiem partneriem - piem., Rīgas kā stratēģiskais sadarbības partneris	Notiekot politiskām pārmaiņām pašvaldībā, var samazināties finansiālais atbalsts un sadarbība ar stratēģisko partneri – Rīgas pašvaldību, kas var nozīmīgi ietekmēt esošo pakalpojumu apjomu un jaunu pakalpojumu attīstību.	Vidēja iespējamība / Liela ietekme, kas nozīmētu nozīmīgas struktūras slēgšanu un darbinieku atbrīvošanu	Notiek regulāras uzraudzības padomes sanāksmes par dažādiem pakalpojumiem, dodam pārskatu pašvaldībai par mūsu darbību un pakalpojuma nozīmību mērķa grupai, notiek monitorēšana. Arī tad, ja mainīsies politiskā situācija pašvaldībā, mūsu pakalpojums saglabās nozīmību Rīgas iedzīvotājiem.
Ciematu infrastruktūras maiņa uz SOS ģimeņu dzīvi ārpus tradicionālajiem ciematiem.	Pašvaldības vai vietējās kopienas nebūs ieinteresētas pārņemt mūsu infrastruktūru. Asociācija var palikt kā situācijas kļīnieks, nespējot pārdot ciematu ēkas, lai nopirktu vietā citas dzīvesvietas SOS ģimenēm (nepieciešamība īstenot deinsti-tucionalizācijas prasību pēc ģimeniskas vides pretstatā institucionālai aprūpei).	Liela iespējamība / Liela ietekme (uz asociācijas situāciju, t.sk. finansēm un arī pakalpojuma organizācijas formu)	Veikt reālu situācijas izvērtējumu un izveidot plānu. Prioritāri sadarboties ar vietējām pašvaldībām (jo zeme zem abiem ciematiem pieder valstij vai pašvaldībai), kā arī vietējiem uzņēmējiem, informējot par mūsu vajadzībām

			un iecerēm, meklēt iespējas ciematu infrastruktūras pārdošanai.
Riski cilvēkresursu jomā. 1.1. kvalificētu profesionāļu pieejamības trūkums Latvijas reģionos, īpaši psihologu, sociālo darbinieku un SOS aprūpes profesionāļu. 1.2. Vairāku SOS ģimeņu aprūpes darbinieku pirmspensijas vecums. 1.3. Aprūpes darbinieku zemā gatavība mainīt darba vidi no SOS bērnu ciemata uz dzīvi kopienā (darba nosacījumi, pieejamais atbalsts u.c. jautājumi).	1.1. kvalificētu profesionāļu pieejamība Latvijas reģionos jau šobrīd ir viens no kavējošiem faktoriem Asociācijas pakalpojumu kvalitatīvai nodrošināšanai. Struktūrvienībās, kur trūkst kvalificētu aprūpes profesionāļu, darbs norit, sadalot to starp pārējiem kolēģiem. Tas rada intensīvu darba slodzi esošajām komandām un ilgākā termiņā - izdegšanas risku. 1.2. Aprūpes profesionāļu vecums (veselības situācijas, enerģija) var ietekmēt darbinieku spēju turpināt bērnu aprūpi līdz viņu izešanai patstāvīgā dzīvē, kā arī jaunu bērnu uzņemšanu SOS ģimenēs. Ne reti SOS aprūpē uzņemto bērnu situācija atklājas aptuveni ilgākā laika posmā pēc bērna uzņemšanas. Iemesls - nepilnīga pieejamā informācija, ko sniedz sadarbības partneri. Gados vecāki aprūpes darbinieki arī savas pieredzes dēļ var būt mazāk motivēti uzņemt jaunus bērnus SOS ģimenē.	Liela iespējamība / Liela ietekme	Noturēt esošos darbiniekus un profesionāļus, veidojot motivējošu un attīstošu darba vidi ar konkurētspējīgām algām un priekšrocībām. Pēctecības sistēmas izveide personāla vadībā, talantu vadībā.
1.4. sociālā darba profesijas zemais prestižs, jaunu speciālistu trūkums darba tirgū.	Mazs studējošo skaits sociālā darba studiju programmās. Mazs % absolventu. Sociālā darba tirgus nepiesaista jaunus speciālistus	Liela iespējamība / Liela ietekme	Attīstīt sadarbību ar augstākās izglītības iestādēm, lai nodrošinātu prakses iespējas jauniešiem speciālistiem. Pieņemt darbā jaunus speciālistus un atbalstīt viņus ar mācību maksu Darba devēja zīmola attīstība, Asociācijas pozicionēšana kā "labs darba devējs, pie kura darbinieki vēlas strādāt".
Sociāli ekonomiskie un ģeopolitiskie riski	1. Ekonomiskā situācija valstī šobrīd nav vērsta uz ekonomiskās un sociālās vides izaugsmi, kas negatīvi ietekmē normatīvu aktu pozitīvas izmaiņas, līdz ar to neveicina pakalpojumu attīstību un finansējuma pietiekamu nodrošinājumu (Latvija šobrīd no 3 Baltijas valstīm ar zemākajiem ekonomiskajiem rādītājiem) – iespēja situācijai vēl pasliktināties. 2. Ģeopolitiskie riski – notiekošais mūsu reģionā (Krievijas uzsāktā karadarbība Ukrainā 2022.g.) un tiešā robeža ar Krieviju un Baltkrieviju rada nopietnas bažas, ka pie situācijas eskalēšanās no Krievijas puses, Baltijas valstis varētu kļūt par nākamo politiska konflikta mērķi.	1. Liela iespējamība / Liela ietekme (uz pašfinansēšanos un pakalpojumu attīstību, kā arī atbalstu no ziedotājiem - juridiskām un fiziskām personām.) 2. Vidēja iespējamība / Liela ietekme (rastos nepieciešamība strādāt ārkārtas situācijas režīmā)	1. Turpināt aktīvu darbību interešu aizstāvības (advocacy) jomā, informējot par nabadzības līmeni valstī un tā ietekmi uz ģimenēm ar bērniem, un arī par atbalsta un preventīvu pakalpojumu nepieciešamību. 2. Politisko situāciju ietekmēt diemžēl nevaram. Nepieciešams Asociācijas ietvaros veidot Krīzes plānu, kā arī saglabāt esošas finansu rezerves.

Pārskats par aktīviem un rezervēm

Nosaukums	Aktīva veids	Stākā informācija par ipašumu
Programmas vienības nosaukums vai aktīva/ zemes nosaukums	Zeme / ēkas	Piem., ēku skaits, veids
SOS Īslīces BC	Ēka (-as)	Pavisam 22 ēlas: 12 ģimenes mājas, 1 direktora māja, 1 biroja ēka, 1 tanšu māja, 1 garāža, 1 viesu māja, 1 ciemata saimnieka māja, 1 veļas mazgātava/ pirts, 1 boileru ēka, 1 pedagogu ēka, 1 bērnudārzs – nodots pašvaldībai
SOS Īslīces BC - Dzīvoklis	Ēka (-as)	Atpūtas dzīvoklis SOS mammām
SOS Īslīces BC – kopienā integrētās ģimenes leņavā	Ēka (-as)	1 dvīņu māja 2 SOS ģimenēm
SOS Jelgavas jauniešu māja	Ēka (-as)	1 ēka
SOS Valmieras BC	Ēka (-as)	Kopā 16 ēkas: 12 ģimenes mājas, 1 direktora māja, 1 biroja ēka, 1 viesu māja, 1 ciemata saimnieka māja
SOS Rīgas ģimeņu atbalsta centrs	Ēka (-as)	1 ēka
SOS Valmieras BC dzīvoklis (Rubenes 34-52)	Ēka (-as)	Dzīvoklis 1 SOS ģimenei
SOS Valmieras BC dzīvoklis (Rubenes 36-36)	Ēka (-as)	Dzīvoklis 1 SOS ģimenei
SOS Valmieras jauniešu mā-jai – zeme celtniecībai	Zeme	Zeme jauniešu mājas būvniecībai
SOS BcA Nacionālais birojs	Ēka (-as)	1 ēka

Uz šīs infrastruktūras bāzes turpinām nodrošināt esošos pakalpojumus. Šie ir dati no 2022 gada gada pārskata – rezerves mainām tikai reizi gadā.

Līdzekļu uzkrājumi

<i>Accumulated Fund (91100)</i>	1 307 640
<i>Liquidity Reserve</i>	(437 330)
<i>Continuity reserve</i>	(870 310)

2023.gadā gadā esam iegādājušies nekustamo īpašumu – māju Nacionālajam birojam un “AIRI vecākiem” centram. Līdz šim telpas īrējām un, aprēķinot visus izdevumus un ieguldījumus, šis ir bijis racionāls, finansiāli pamatots un izdevīgs pirkums.

**SOS CHILDREN'S
VILLAGES**